

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda
Sint-Kolozsvár, Str. Seroc
s. Pop. — Brassai-utca 18.

Az Uj Kelet telefonjai
Szerkesztőség — 377
Kiadóhivatal — 344
Nyomda — 379
Szerkesztő — 483
E. N. Sz. — 333

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

Árjegyzék
romániában
Égész évre — 400 lei
Félévre — 220 lei
Negyedévre — 120 lei
Egy hónapra — 40 lei
Egy szám ára pályaudvaron
és vidéken is 2 lei

Csehszlovákiában

Kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek címen-
re. — Kéziratokat nem
adnak vissza és nem ér-
tetünk meg

V. évfolyam, 200. szám

Cluj (Kolozsvár) 5682. Elul 17

1922. szeptember 10. Vasárnap

Az eset kicsi

Az igazságnak mindegy, hol tiporja le a nagyobb erő: ha keresztmá-
ban, vagy bolban gyűrűk le, épen
egy kiált, mintha templomban, is-
kolában, vagy törvényesarnokok nagy-
szerű bolhivai alatt fojtják ki a jog-
rendből. A Weinstein esetből is ki-
kiáltott. Nem tagadjuk: mi is vele
kiáltottunk. A kis ember sérelme és
a kis eset közönségessége figyelmet
és védelmet követelt. Az eset jelen-
tőségét azonban sohasem tultuk.
Ellenkezésképp: leegyszerűsítettük a
lényegéig, egészen odáig, ahol a kü-
lönösségei letompultak. Tipikus eset
lett belőle, nem olyan, amely egye-
dülvöld. Hétköznapi és közönséges.
De épen azért lett belőle szenzáció
és épen azért kívánczik ide is, ahol
egyebéknél a nagyon komoly kérdé-
sek köztök a sorokat, mert nagyon
egyszerű, nagyon közönséges, mert
annyira közönséges, hogy száz ilyen
is megütötte már a közvéleményt.
Nem lehet észre nem venni egy igaz-
ságtalanságot, amely annyiszor meg-
ismételi magát, hogy már olyan
létszáma van, mintha a közmorál
látketne benne egy új felfogással.

Valóban az verhetett benne nagy
erővel, mert szétfeszítette a jogren-
det és kivetett belőle egy egzisztenciát.
Mert ez történt, a Weinstein-eseinek
ez a tartalma. Valamely bank ter-
jeszkedni akar, de szembe kerül fizikai
akadályokkal. Kolozsvár csordultig
megtelt már. Az emberek szinte ki-
csurognak belőle. A természetes ter-
jeszkedés már nem lehetséges, vagy
csak úgy, hogy alkalmazzák a fi-
zikai törvényt, amelyet kizsárolásnak
neveznek. A bank ezt a törvényt
alkalmazta. Alkalmazta, mert
melléte volt a hangulat, az új men-
teliség, sok minden, ami nemzeti
energiává duzzasztja meg az elfo-
gultságot és végül azért is, mert
fejünya nagyobb volt, mint amazé,
aki újat állta. Az újat Weinstein
Béni állta, nem dacból és verakadó
szándékkal, csak épen megakadé-
ból. Csak azért, mert azt hitte, hogy
joga van a helyéhez. Tizenhat esz-
tendő azon a helyen dolgozott, onna
fizette az adóját, ott fogózkodott meg
a kőszület gépezetében és innen lépett
ki becsületos tevékenységre, ha hívta
a társadalom. Nem jól ítélte meg a
helyzetét. A bank helyet keresett és
Weinstein Béni a boltjából egyszere-
sen kizsárolta. Ott ahol a hatóság
értelem a rendelkezés és törvények
szövevényéből kibúvózik, azt a fel-
fogást vallották, hogy ezt így kell
cselelni. Ha egy bank egy vagy két
esztendő alatt milliókat akar keresni
abban a boltban, ahol Weinstein
Béni tizenhat esztendő alatt csak
ezerény garasokat szerzett, akkor a
határol és a törvény nem tehet
egyebet, csak azt, hogy a bank
mellé áll.

Az egzisztenciájától kilendített
ember fórumtól fórumhoz szaladt és
kereste a jogát, amely hosszu tizen-
hat esztendő talajában gyökerezett.
Hát ki lehet szakítani tizenhat esz-
tendőt egy emberleiből? Olyan
semmi tizenhat esztendő munkája,
hogy szét lehet taposni, mint egy
rőzöt, amely a helyéből kimozdult?
Weinstein Béni nem is nagyon ki-
áltott, a saját se, de kiáltottak ezek
a kérdések: lehet-e, mondjátok meg,
lehet-e ezt megcselelni? A kis eset-
ből nagy eset lett, csak úgy a maga
erejéből, mint a virág, amelyet meg
sem öntöznek, de mégis nő. Megnőtt

és észrevettük. És a miniszter, aki
ilyen ügyekben illetékes, azt mondta:
a konszolidáció azt jelenti, hogy
minden, ami bizonytalanul kavargott
és ide oda ingadozott, a jogrend su-
lya alatt nyugvópontra jut és meg-
szilárdul. De nem jelentheti azt, hogy
az emberek egymást ide oda haj-
gálják és az erősebb, csak azért,
mert a viszonyok neki kedveznek,
egzisztenciájából és keresetéből ki-
rúgja a gyöngébbet. A miniszteri
ítélet rátalált az igazságra és a jo-
gseiben megsértett embernek igazságot
szolgáltatót: visszaadta a boltját,
amelyből a megszálló bank már ki is
költözött.

Amilyen kicsiny az eset, annyira
nagy ebben az ítéletben az igazság.
De, úgy halljuk, vannak sajtóorga-
numok, amelyek ezt a nagyon egy-
szerű igazságtéves felháborított. Nem
a jog egyszerű szempontjából íté-
nek, hanem olyan szempontokból,
amelyek nyomósabbak, mint a jog
és az igazság. Az ő szemüvegük
esaneán csak egy pont áll: a faj. A
román faj természetesen. Az állam-
építő bordákat innen vezeték le és
nem akarják észrevenni, hogy van-
nak más pontok is az állam geo-
metriai képzetében és számszerbe
venni ezeket is kell. Egyetse gyanu-

sítanak meg azzal, hogy az igazság-
érzése ingadozó és bizonytalan, hi-
ssen bizonyos, hogy szeretik az
igazságot. Csak épen azt nem tart-
ják szükségesnek, hogy ez a zsidó
felé is érvényesüljön. Az ő felfogásuk
szent itt nem történt semmire,
mert csak egy zsidót dobtak ki a
boltjából.

Persze, hogy csak ez történt. Min-
dig csak egy zsidót dobnak ki. De
száz helyről már százat dobnak ki
és ezérből ezret. És mindenütt azért,
mert csak zsidók ezek a szerencsét-
lensék. Hát, becsúszatott kérünk, ez
már az a felfogás, amelyben olyan
morál lüktet, ami nem jó sem az
államnak, sem a társadalomnak. És
a felfogás a jogrendet faszogeti. És
azért megdöbbenő, mert nem lehet
„csak” kategóriákba osztani az ál-
lam polgárait. A csak-zsidó épen úgy
alkotó eleme ennek az államnak,
mint az, aki nem zsidó. És ha eg-
zisztenciájától azért fosztják meg,
mert helyet követel egy nemzsidó,
hát az, enyhén szólva, oktalanság.
A jogrend széles és sik területén
nincsenek felajutózó magaslatok,
amelyekre kiváltságosok felkapasz-
kodhatnak, hogy többet lássanak és
többet kapjanak az állam és a nép
erejéből.

A törökök megnyerték a tíznapos hadjáratot

Törökország diktálja a béke feltételeit. Görögország kiűrti Kisásiát. Lemondott a görög kormány

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az alig tíznapos török görög háború
a görögök megmérhetetlenül nagy ve-
réségével befejeződött. Kemál hadserege
a front minden részén olyan döntő győ-
zelmet aratott, amely a görögök hadi
erejét teljesen aközöképtelenné tette és
a görög kormányt arra kényszerítette,
hogy az antant hatalmak közvetítésével
a békétárgyalások megindítására fegy-
verszünetet kérjen. A görög és török
parlamenterek már talán tárgyalják a
fegyverszünet feltételeinek részleteit,
mert a görög kormány az általános tör-
ök feltételekhez hozzájárult. A török
fegyverszüneti feltételek elfogadása mu-
tatja meg a maga teljességében a görög-
ök roppant vereségét. Kemálék ugyanis
a fegyverszünet megkötésének felté-
teleit

Thrácia teljes kiűrtését, Driná-
pólyal, Anatólia kiűrtését és az
1913. évi konstantinápolyi béke-
ben megállapított határok vissza-
állítását szabták meg.

Ezek a fegyverszüneti feltételek
együttal a béke feltételei is. Az antant
konstantinápolyi képviselői a görög
kormány megbízásából közölték a török-
ökkel, hogy a görögök kiűrti Kisásiát,
ha azonnal megkötik velük a
fegyverszünetet. Az angorai kormány,
minthogy Görögország tájékoztatás köve-
telését, a görög feltételt elfogadta. Meg-
indultak a fegyverszünet részleteinek
a tárgyalásai, amelyel a harcokban
a háború be is fejeződött.

A közeli Keleten megdöbbenő
gyorsasággal játszódtak le ezek a nagy-
borderszerű események. A görögök újabb
hadműveleteit is fölszava harctéri
jelentésekkel és hangos fényképezések-
kel indították meg és a görög lapok
azt ígérték, hogy a görög hadsereg
hamarosan bevonul Konstantinápolyba.
Nem ez történt. A görög vereség le-
hetetlenné teszi, hogy a már évek óta

huródó konfliktust a közeli Keleten
fegyverrel intézzék el. A fegyverek
harca véget ért, a diplomácia azonban
tovább vivja a maga harcát. Mert
a közeli Keletnek ebben a belső kon-
fliktusában az európai hatalmat is
összeeszepta. Tudvalévő, hogy

a törökök mögött Franciaország,
a görögök mögött pedig An-
glia áll.

A görögök veresége bizonyos mérték-
ben angol vereség is, de az angolok,
mint minden elszaklása után, most is
gyorsan felssinre fognak jutni. Az an-
golok a Görögországon keresztül ért
ezt a vereséget is ki fogják haverni
és az angol diplomácia már bizonyára
felsorakoztatja a maga erős és meg-
szervezett tartalékjait.

A közeli Kelet problémája a
megérés korszakába jutott. Még nem
lehet tudni, hogy a török győzelem
milyen nagyobb változásokat fog elő-
idézni a közeli Kelet belső életében.
A háború a harcoktól most átesszi
színhelyét a tárgyalások zöldasztala
mellé. A háborút az a fél fogja meg-
nyerni, aki a zöldasztalok mellett
győz. Bizonyosan nagy változások
fognak történni a közeli Keleten, de
ezek a változások semmiesetre sem
lehetnek olyanok, hogy az angol ke-
leti politika programján lényegesebb
módosítást okozzanak. Palesztina
szempontjából, amely bennünket leg-
követlenebbül érdekel, a török győ-
zelem

semmilyen veszélyt nem jelent.

A kemalista kormány lemond Mezo-
potámiáról, Szíriáról és Palesztináról,
mert nem lehet a kemalisták célja,
hogy szabadságharcuk sikereit imperi-
alista célokra használják ki. Átvitt
értelemben pedig a török győzelem
egyszeresen hasznos a keleti orszá-

gokra, mert meg erősítette a keleti
népeket nemzeti öntudatukban.

A törökök az 1913. évi határok
visszaállítását követelik

Konstantinápoly, szept. 9. Az an-
gorai kormány fegyverszüneti feltételei,
amelyek egyttal békefeltételek is, a
következők:

Thrácia teljes kiűrtése
Drinápolyal,

Anatólia kiűrtése és Törökország hatá-
rainak az 1913 évi konstantinápolyi béke
szerinti visszaállítása.

Konstantinápoly, szept. 9. Francia-
ország, Anglia és Olaszország képviselői
közölték az angorai kormánnyal, hogy
a görögök készek kiűrtetni
Kisásiát

azzal a feltétellel, hogy azonnal meg-
kötik a fegyverszünetet. Az angorai
kormány a feltételt elfogadta.

A görög és török parlamenterek a
fegyverszünet feltételeinek megállapítá-
sán a semleges szóában találkozni
fognak.

Budapest, szeptember 9. Ahmed
Riza volt török szenátuselnök a „Pester
Lloyd” tudósítójának így nyilat-
kozott:

— A kemalista kormánynak nem
intenciója a kivívott győzelmet imperi-
alista célokra kihasználni. A kemalista
kormány becsületos módon lemond

Mezopotámia, Szíria és Palesz-
tina birtokáról.

De a török nemzet Anatóliát magának
feltétlenül visszahoztatja, mert ez joggal
megilleti.

A görög kormány lemondása

Athén, szept. 9. A görög kormány
lemondott. A király valószínűleg Calo-
verepulot bizza meg a kabinetalakítá-
sal. Az athéni zavargásokról, valamint
a király állítólagos meneküléséről szóló
hírek alapatlanok. A fővárosban teljes
a rend.

London, szept. 9. Angol körökben
azt hiszik, hogy Kemal pasa feltételei
nemcsak Görögország, hanem Szerbia
és Románia részéről is élénk ellen-
zést fognak találni és a törökök csak
azért állítottak fel olyan súlyos köve-
teléseket, hogy legyen miből engedniök.

Az ellenzék nem megy a koronázásra

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A legutóbbi minisztertanácsban —
mint az Uj Kelet megírta — a kor-
mány többek között a parlament
rendkívüli ülésének egyik hírvá-
sáról is tárgyalt. Kiszivárgott hírek
szerint elhatározták, hogy a rend-
kívüli ülésükben a királyi csa-
lád civilizációjának felméréséről, a
incstári bonok lebélyegzési fel-
tételének megváltoztatásáról és a
tisztviselői illetmények felmérésé-
hez szükséges hitel megszavazásáról
szóló törvényeket fogja a kormány a
parlament elé terjesztetni.

Ezzel a minisztertanácsal egy-
idejűleg az erdélyi nemzeti párt vég-
rehajtóbizottsága szeptember ható-
dikán, hetedikén és nyolcadikán Ma-
niu elnökletével planáris ülést tar-
tott, amelyen a jelenlegi politikai
helyzet került megvitatásra. A ta-
nácskozássokról és a határozatokról a
nemzeti párt kommunikék adott ki.

Törvénytelen a kormány

1. A végrehajtóbizottság konsta-
tálja, hogy a legutolsó részletes vá-

lasztásokon, a kormány ugyanazokat a terrorisztikus eszközöket használta és a választók akaratát úgy meg-hamisította, mint az általános vá-lasztásokon. A választások napjainak eltitkolásával megghiúsította a nemzeti párt felöltözésének felöltözését is. Ez oly eljárás, amely első precedenst képez ama felháborító módszerek közepette is, amelyekkel a választások aktusát felőlrintézik. Ennek a büns politikának folytatása az állami és a közélet teljes bomlására vezetett. Az igazságszolgáltatás dez-organizálása, a kereskedelem bi-zonytalansága, a kivételi rendszer naponta változtatása, a kincstári bonok konszolidációjának végzetes próbálkozásai, a köztisztviselők nyomorban és szegénységben tartása, az agrár-reform kigunyolása egy ne-veltséges igazságtalanságok, mint jogtalan protekciónál, visszaélé-seknek végtelen sorozata, az önké-nyeskedések, a kormány felületés-ségének és tulajdonságának szám-talan bizonyítéka, mindez azt idézte elő, hogy a nemzet életének legszo-morubb korszakát éljük át.

Ennek következtében a nemzeti párt végrehajtó bizottsága és parla-menti tagjai elérkezettnek látják az időt a gyulafahérvári kongresszus összehívására, amely Erdély és a Bá-nát nevében követelje a jelenlegi szerencsétlen és kárhordos rendszer megváltoztatását, a törvényesség és az alkotmányosság újbóli uralmát. A végrehajtó bizottság főbb vonások-ban megállapította a kongresszus ke-reteit s megbizta a párt központi irodáját a szükséges munkálatok el-végzésével.

Azután a kormány vádjait uta-sítja vissza a párt, amelynek ugy lelkiséte, mint politikai gondol-kozása ingathatatlan hazaszereteten nyugszik és a monarchia és dinasztia iránti rendíthetetlen hűségben alapszik.

A nemzeti párt végrehajtó bizott-sága a legmélyebb felháborodással tiltakozik a liberális kormány terrorja ellen.

A koronázás

E történelmi aktusnak egyszerű párdemonstrációvá való lelakonyi-tása akadályozza az ország és a kí-rály közötti lelki egyesülést. Ennek következtében a végrehajtó bizottság elhatározta, hogy haladéktalanul egy memorandumot terjeszt a király elé, amelyben kifejezést ad a nemzeti párt hazafias agódmalainak és amely-ben kijelenti, hogy a koronázási ün-nepségeket a jelenlegi politikai vi-szonyok között mégis megtartják, a nemzeti párt, amely Erdély és Bánát igazi képviselője, nem vehet részt ezeken az ünnepeken, ép a mo-narchisztikus elv védelmének és a dinasztia magas presztízsének érde-kében.

A végrehajtó bizottság által rész-letesen megvitatott többi kérdés kö-zött megbeszélésre került a nemzeti párt viszonya is a többi ellenzéki párthoz s erre vonatkozólag a párt központi irodáját megfelelő irányban pontosan tájékoztatták.

Manifesztáció a kormány ellen

Averescu tábornok néppártja szin-tén nem jelenik meg a koronázáson, — írja a „Lupta” — amely csupán a liberálisok családi ünnepe lesz, ha a király tényleg beleegyenek abba, hogy Bratianuék tegyék fejére az ország ko-ronáját. Mihailoche, a parasztpárt ve-zére, nem akart még nyilatkozni, hogy milyen magatartást fog a párt tenni-tani a koronázási ünneppel szem-ben, mert ebben az ügyben előbb-megvárja a huszadikára összehívott vég-rehajtó bizottság döntését a legjelen-ősebb ellenzéki pártok — írja az „Adeverul” — csak üdvözlő táviratot fognak intézni az uralkodó párthoz, de a koronázási ünnepeken nem jelen-nek meg, hogy ezáltal tegyenek ma-nifesztációt a kormány ellen. Hír szerint az ünnepeken csak a Jorga veze-tése alatt álló nemzeti demokrata párt és Marghiloman progresszív pártja-nak a képviselői fognak megjelenni.

Ford, a virginiai négerek messiása

A négerek meg akarják bukítani Hardingot. Népszabadító báránybörbe bujt a zsidógyűlölet

London, szept. 2.

Sajátzerű szabadságmozgalom forr Virginianban. Richmondban, a néger Rómájában lángolt fel leg-elsőbb ez a népmozgalom, de most már egész államban zakatol és sok gondot okoz Washingtonban és a zsidóélet centrumaiban is. Mert ez a „néger ébredés”, amely ártatlan de-monstrációkkal indult, de rövid idő alatt olyan erőre kapott, mintha nép-feikelés volna,

két pontot fenyeget. Fenyegeti az amerikai demokráciát és fenyegeti a zsidóságot. A virginiai négerek nagy fába vágják a fejszéjüket és olyan erővel, hogy súlyos megráz-kódástól lehet félni, ha már nem attól is, hogy a fát kidöntik. Ki akarják bukítani Hardingot és he-lyébe a milliárdos Fordot jelölik az elnöki székbe.

Európában, ahol az amerikai vi-szonyokról csak annyit tudnak, hogy ott még most is a fajgyűlölet domi-nálja a társadalmi gondolatot és még azt is, hogy lebirhatatlan ellenszenv űldözi a színes fajtaikat, komikusnak hathat ez a néger-akció. De közelről nézve nemcsak komolynak, de ag-gasztónak is látszik. Nem csak azért, mert ahol az áramlat kibugyan, ott van a néger népi élet főforrása, de azért is és főleg azért, mert az amerikai négernek ma már eltiprotta-gukban is erőteljes tényező az Unió területén. Virginianban jelentékeny többséget alkotnak. Kulturájuk van, amely állandóan fejlődik, terjeszkedik és elágazik mindenütt, ahol a néger fajta érvényesülését küzd. És az érvényesülési mindenütt akarna. Min-denütt vannak exponenseik: az ipar-ban, a bankokráciában, a tudomány-ban és a sajtóban is. Ez magyarázza meg azt a jelenséget, hogy minden mozgalmuk, ha csak lokális is, mi-kor megindul, a herekait szétfeszíti és országos jellegűvé válik. Még nem győznek a régi szisztemákat még nem tudják felborítani, de valamit mégis elérnek. Nyugtalanítják a köz-véleményt. Most még többet is elér-tek: nyugtalanítják a politikát. Mert

a virginiai néger, akik azt hi-zszik, hogy politikát csinálnak, ön-tudatlan eszközeivé váltak annak az irányzatnak, amelyet „fordiz-mus”-nak hívnak Amerikában és amelynek két célja van: elnyomni az osztálytudatos munkásságot és elnyomni a zsidóságot, amely szá-bad életfelfogásával akadályokat gördít az ipari rabszolgásgal elé.

Az utolsó sztrájkok alatt, mint ismeretes, kémillió munkás sora-kozott fel a tőke ellen. Ez a sztrájk megzavarta az egész Unió vasuti forgalmát és megbénulással fenye-gette a bányászernét. A harc már leenyhült, de még mindig tart. Eb-ben a harcban Harding elnök a mun-kások mellé állt és latba vetette egész befolyását, hogy az ipar-má-gásokat engedékenységre kényszerítse. Hardingnak sok kílátása volt arra, hogy az elnöki méltóságba új-ból megválasztják. A kílátásai ugyan még most sem egészen reménytele-nek. A munkásérdekért való sik-raszállása azonban kétségkívül ár-tott neki és a helyzete észrevehetően megrendült.

A sajtó egy része állandóan tá-madja és ezt az offenzívát a mil-liárdos Ford intézi, akit elnöki am-bíciók hevítenek.

Ford lelkiismeretlenségére és ra-vaszágára jellemző, hogy főhadi-szállását Virginianba tette át és innen intézi támadásait. Számításait a né-gerék jóhiszeműségére és politikai iskolázatlanságaira alapította és nem is csalódott. A négernek lépve mentek. Egy ponton már sikert is aratott.

A néger szembe kerültek a zsi-dókkal, az egyetlen osztállyal, amely nem osztotta az amerikaiak néger-gyűlöletét. A zsidó fajnak öröklött embertisztelete kiterjedt a színes faj-tákra és a négerék még sose viték meg egyedül a társadalmi harcaikat, mert a zsidók mindig velük tartot-tak. A legnagyobb jövőképük is zsidó: Julius Rosenwald, aki a né-gerék civilizálására főmérédek millió-t adozott.

A négereknek jóformán sejtelmük sincs arról, hogy legmegőrizhetőbb fegyvertársaik ellen küzdenek. Ros-enwaldért, aki iskolákat építtetett, könyvtárakat és múzeumokat létesít-tett Virginianban, még most is lelke-sednek. De mégis Forddal tartanak, mert azt hiszik, ő az igazi néger-messiás és ő hozza meg az igazi felszabadulást.

Ez a hit persze nem önkéntelenül és nem önmagából sarjad: ki a né-ger lelkéből. Ford fizetett ügynökei elárasztották egész Virginian és min-den nagyobb néger-kolóniát és kül-döttjük nevében meghirdették az új néger-évangéliumot:

— A munka mindenkié. A mun-kanélküliség szegénye az emberisé-gnek. A munka igazságos és az igaz-ságos munka nem tesz különbséget színes ember és nemszínes között. A mai demokrácia nem őszinte, mert egy fajt följé helyez a másik-nak és azt akarja, hogy munkaadó csak a fehér faj, munkapária csak a fekete legyen. Ezt a demokráciát, amelynek Harding a kardja és a kalapácsa, le kell tiporni és meg kell teremteni azt a másikat, ame-lyet Ford akar.

Virginianban hisznek ebben az evangéliumban. A néger nép most éli át a kétségbeesés periódusát. A kenyértelenség, a nyomor, a munka-nélküliség és a munkarabszolgásgal periódusát. Ford igéi jó talajba hull-anak. A nép apostoli lát a kísértő-ben és hallgat rá. Mert Virginianban is igaz az a mondás: a nép nem abban hisz, amit meghirdet neki a kísértő, hanem a kísértő azt hirdeti meg, amiben a nép hinni akar. A néger nép megváltást sóvárog és mert Ford azt hirdeti, amiben a nép-nek hiánis kell, azt hiszi, hogy pró-fétája támadt és minden reményét ebbe veti. Nap-nap után rendeznek Richmondban és a nagyobb városok-ban felvonulásokat, népgyűléseket és más tüntetéseket és kétségbeesetten követelik, hogy az Unió Fordot vá-lassza meg elnökéül.

Ez a mozgalom persze nem csak a Fehér Házat nyugtalanítja, de a zsidóságot. A zsidók természetesen nem lelkesedhetnek Fordért. Sőt ala-posan gyűlölik, mert veszedelmes antiszemita. Nem a teoretikusok faj-tájából való, hanem azok közül tar-tozik, akik a praktikus antiszemitiz-

must propagálják és aki számolással milliókat pazarol arra, hogy a zsidó-kat Amerika iparából és kereskedel-méből kiszorítsa.

Nincs Amerikában az az intelli-gens ember, aki ne tudná, hogy Ford hazudik. Mindenki tudja, hogy ez a korlátolt pénzember a legutolsó, aki az országot ki tudná menteni az ipari káoszából. És megagsnk is a le-hetetlenség, ha valóban az Unió elnöki székébe emelkednék, válságot válságra tornyozna, mert nem igaz, hogy a faji egyenlőségért küzd, sem az, hogy meg akarja javítani a mun-kás helyzetét, mert mindenkégyül, aki nem amerikai, gyűlöli a néget és a zsidót, de legjobban a mun-kást, ezt aztán tekintet nélkül arra, hogy milyen fajhoz tartozik.

De Ford kimondta, a nagy szót és a négerék beléje kapaszkodnak, mint a viabefuló szalmaszába. Lel-kesednek érte és elnökül akarják. Virginia zsidóságát fájdalommal éri, ez az érthetetlen Ford-rajongás. Mi-tingekre hívják a négeréket, emlé-lékükbe idézik azt a barátságot, amely a két fajt eddig összekötötte. Rámutatnak a közös küzdelemre meg arra, hogy ezekben a közös har-cukban sohase a maguk érdekéért harcoltak a zsidók, hanem mindig csak az elnyomott négerék érdeké-ben. Felsorolják, hogy mi mindent tettek a zsidók a néger civilizáció érdekében és hivatkoznak Rosen-waldra is, aki kimondhatatlan sok milliót adozott a néger néper. A négerék csöndesen, szinte áhitattal hallgatják a fölvilágosító beszédeket. Az ő szónokait is felmennek az emelvényre és megható őszinteség-gel mondják, hogy mindez szent igaz. Nincs nekik jobb barátjuk, mint a zsidó nép. De akármilyen jó és erős is egy nép, az egy másik nép meg-váltója mégis lehet. A megváltó min-dig csak egy ember. Az ő megváltó-juk Ford. És ők nem azért köve-tik Fordot és elnöké váló emelteté-sét is nem azért követelik, mert a zsidókat gyűlölik, hanem azért, mert a legnagyobb és legerősebb ember-nek Fordot tartják és mert csak ő szabadíthatja fel a néger népet.

Ennek a nagy hitnek az a tra-gikum, hogy minden más hitnél el-vakultabb. Annaira elvakult, hogy meg se látja senkise azt a katasztró-fát, amelyet épen Ford készíti rázu-dítani a néger népre. Mert azok az ügynökök, akik beutazzák az orszá-got és szitják Ford mellett a han-gulatot,

a Ford-üzemek számára munká-sokat toboroznak a négerék között. A Ford-hangulatú megváltó néger munkások és nélkül eladják magukat. Vonatszámra szállítják el a munkástransportokat, ezeket és tízezreket visznek a Ford-pókokba, olyan rabszolgaságba, aminő még a bányákban sincsen.

A szerencsétlen feketék énekelve és ujjongva mennek, mert azt hi-zszik: a megváltás felé mennek. Egy se látja a borzalmas csapdát, amely várja őket Ford „isteni birodalmá-ban”. A szegény négerék semmitse látnak. Még nem eléggé iskolázot-tak ahhoz, hogy egész terjedelmé-ben ismerhessék fel az amerikai munkásviszonyok fejlődését sem. Azelőtt az volt a helyzet, hogy a munkaadók előszeretettel alkalmaz-tak néger munkásokat, csak azért, hogy jobban uralkodhassanak a fe-hér munkások fölött. A nagy munka-inság lecsökkentette, sőt csaknem meg is szüntette a fehér és fekete

munkás kö-z febr munká és szíven t anyai bérért raknak adn köött a né mér nem tu De a mil a milliárdjai kéosztyly kevesli a ze gót. Méz tö még több n több olyant, hanem rab Virginia szé azt éri el: oát, amely késsal do milliárdjait olyan maga alább beszé nem is szé félrevezetet neki székbe

Román

dönt a bökés
A legu közli a tria irt román meneti szal emének az szerződés a magyar áll vilas ügyet szóról Con szág rész vez részt nek elnöke székhelye slatt van, rozott bizo Magyarora fogja ülése

Minden később 19 ény fo taridó utá gdnak el onyitaci csak a ha szerzett tu talmaznia nevé, ne szját és a bizonyos alperesén pontos té jogi fejteq masó kor a kérvény gyak és lyeket m érdekelt jozztheti retébeu.

A má ségnak k máykep érdeketl egy-egy tokat és akatát fr melléklet toni. A madik s síte a felelőseő képező eljárás, a bírósá vita üg érdeket kérvény Ami a vegy minden széknel milyen az okir nek sz 15 nap ország

TUNGSRAM

A LEGTARTÓSABB ÉGŐ TÖKELETES VILAGÍTÁS!

A LEGGAZDASÁGOSABB

számolással
hogy a zsidó-
kereskedel-

az intelli-
tudná, hogy
tudja, hogy
a legutolsó,
menteni az
anék is a le-
an az Unió
lék, válságot
nem igaz,
rt küzd, sem-
itani a mun-
denkit gyűlö-
bli a néget
an a mun-
mükül arra,
zik.

a nagy szót
apaszkodnak,
számba. Lel-
kül akarják.
lmasan éri-
ajongás. Mi-
reket, emlé-
barátságot,
összekötötte.

küldemre
a közös har-
édekeiért
nem mindig
rek érdek-
mi mindent
civilizáció
nk Rosen-
atlan sok
er népért. A
te áhitattal
beszédet.
mennek az
őszinteség-
z szent igaz-
tjuk, mint a
n jó és erős
n ép meg-
egváltó min-
z ő megvált-
zért követ-
elő emeltete-
lik, mert a
azért, mert
abb ember-
mert csak ő
népet.

az a tra-
as hitnél el-
kult, hogy
a hatasztró-
észül rázu-
lert azok az
ik az orszá-
ett a han-

a munká-
rek között.
négrészek
kül eladják
szállítják el
ezeket és
l-poklokba,
aminő még
sen.

ők énekelve
ert azt hi-
ennek. Egy
pdát, amely
birodalm-
ek semmitse
iskolázot-
terjedelmé-
amerikai
ismerik a
lést sem.
t, hogy a
alkalmaz-
szak aszért,
anak a fe-
egy munka-
csaknem
és fekete

számolással
hogy a zsidó-
kereskedel-

az intelli-
tudná, hogy
tudja, hogy
a legutolsó,
menteni az
anék is a le-
an az Unió
lék, válságot
nem igaz,
rt küzd, sem-
itani a mun-
denkit gyűlö-
bli a néget
an a mun-
mükül arra,
zik.

a nagy szót
apaszkodnak,
számba. Lel-
kül akarják.
lmasan éri-
ajongás. Mi-
reket, emlé-
barátságot,
összekötötte.

küldemre
a közös har-
édekeiért
nem mindig
rek érdek-
mi mindent
civilizáció
nk Rosen-
atlan sok
er népért. A
te áhitattal
beszédet.
mennek az
őszinteség-
z szent igaz-
tjuk, mint a
n jó és erős
n ép meg-
egváltó min-
z ő megvált-
zért követ-
elő emeltete-
lik, mert a
azért, mert
abb ember-
mert csak ő
népet.

az a tra-
as hitnél el-
kult, hogy
a hatasztró-
észül rázu-
lert azok az
ik az orszá-
ett a han-

munkás között a különbséget. A fehérek munkás már nem olyan rájáró és szívesen dolgozna már akár csak anyai bérért is, amennyit a négerreknek adnak. Ilyen körülmények között a néger munkás egyáltalán már nem tudott munkához jutni.

De a milliárdos Ford kevesli még a milliárdjait, kevesli még a munkásszót, leülést is, főleg pedig kevesli a zsidóság ipari tevékenységét. Még több milliárdokat akar és még több nyomorgó munkásembert, több olyant, aki már nem is ember, hanem rabszolga. A rabszolgákat Virginia szállítja neki. Ezzel pedig azt éri el: levei a zsidó konkurrenciát, amely még mindig fehér munkással dolgozik, megszorítja a milliárdjait és a rabszolgák hátán olyan magára emelkedik, hogy legálább beszélne róla, ha már arra nem is számít, hogy a felvezetett rabszolgák még ez elnevezésbe is emelhetik.

Nathan Parker.

Román-magyar bíróság

dönt a békeszerződésből származó polgári perekben

- Az Új Kelet tudósítójától -

A legutóbbi Monitorul Oficial közli a trianoni békeszerződésben előírt román-magyar döntőbírói ügymeneti szabályzatát. Ennek a törvényesítésnek az a feladata, hogy a békeszerződés következtében a román és magyar állampolgárok között felmerült vitás ügyekben döntson. Románia részéről Constantin M. Simpson, Magyarország részéről pedig Székács Aladár vesz részt a döntőbírói bíróságban, amelynek elnöke Eric Sjoborg. A bíróság székhelye Párisban, rue de Varenne 57 alatt van, de az elnök által meghatározott bizonyos esetekben a bíróság Magyarországon vagy Romániában fogja ülését megtartani.

Mindenféle kértérisítési igényt legkésőbb 1923. december 31. ig kell kérvény formájában beadni. E határidő után csak olyan kérvényeket fogadjanak el, amelyeknek tulajdonosa bizonyítani tudja, hogy a vitás esetről csak a határidő előtt három hónappal szerzett tudomást. A kérvénynek tartalmaznia kell a döntésért folyamadó nevét, nemzetiségét, foglalkozását, a saját és a másik fél lakóhelyét, sőt bizonyos esetekben az igény jogosultságot is alaposan meg kell bizonyítani, azonosítható, azonosítható pontos tényleírást és a kértet indokoló jogi fejtegetést, valamint az abból származó konklúziót. Tartalmasnak kell még a kérvénynek az értékpapírok, értéktárgyak és bizonyítékok jegyzékét, amelyeket mellékelni kell. A kérvényt az érdekelt fél megküldi is betervezhető több hiteles másolat kíséretében.

A másolatok közül három a bíróságnak kell, kettő a két ország kormányképviselőinek és minden egyes érdekelt fél számára is mellékelni kell egy-egy másolatot. A mellékelt ügyiratokat és minden más bizonyítékot vagy akciókat francia nyelven vagy pedig francia melléklettel kell a bíróság elé terjeszteni. A beperelt félnek joga van harmadik személyt megjelölni, aki helyettesítse a perben, de először írásbeli felelősséget kell vállalni a per tárgyát képező vagyon értékéig. Hasonló az eljárás, ha az illető megakarja felelősséget vállalni a bíróság döntését. Az, akinek valamely vitás ügyben fennálló külső törvényes érdekeit megvédeni kívánja, szintén kérvényben kell bejelentenie az igényeit. Ami a további perrendtartást illeti, a magyar törvények a bizonyítás minden formáját elfogadják. A törvényeseknek jogában áll a tárgyalások bármilyen stádiumában elrendelni azoknak az okiratoknak a bemutatását, amelyeknek szükségessége fölmerült. A tanukat 15 nappal a kihallgatás előtt az illető ország törvényei szerint idézik be.

Amerikai pénzemberek meg akarják venni a Horowitzok örökségét

- Az Új Kelet tudósítójától -

A Horowitz ügy hullámai átcsapott Erdélyből Magyarországra és az Új Kelet híradásai nyomán ott is felvonultak a Horowitzok dandárai az örökségért. A budapesti "Az Újság" legújabb számában közli a Horowitz-ügy újabb fázisát.

A Horowitz-örökösöknek van egy másik ágais írja az Az Újság. Nemrégiben halt el Horowitz szolnoki főkántor, aki Csörtkov lengyelországi faluból származik és unokatestvére volt Horowitz Herschnek, illetve ilyenformán második unokatestvére az örökösök angolán püspöknek Horowitz Salamon felesége a napokban követte elhunyt férjét és így az örökség megfelelő része két leányát illetné. Egyikük Horowitz Malvin, Budapesten van férjével, Klein Vilmos itteni kereskedővel, a másik pedig, Horowitz Vilma, Gömöri János volt főmozdonyvezető felesége és Temesváron lakik. A családunk ez az ága is rokonságban van a kolozsváriakkal, illetve az erdélyiekkel.

Klein Vilmosék, illetve Gömöri Jánosék

a bukaresti magyar és amerikai követségek útján bejelentették igényüket

és kimutatták, hogy jogosan tartanak igényt a hagyaték egyik hányadára. Újabban lengyelországi megbízottjaik, két ottani ügyvéd Csörtkovban, jártak, ahonnan Horowitz Salamon származik és bezerelték a szükséges iratokat. Horowitz Salamon még fiatal korában Erdélybe került, majd Szolnokon kántor és később főkántor lett. Apja is hitközségi szolgálatban állott és ebből látható, hogy

a Horowitzok majd valamennyien egyházi téren működtek.

A fantasztikus összegért folyó küzdelem már évek óta tart, de sokan olyan biztosra veszik az ügy szerencsés kimenetelét, hogy Kleinék nemrégiben levelet kaptak Newyorkból, amelyben egy pénzember közli, hogy

meg akarja vásárolni a hagyatéknak reájuk jutó hányadát és arra előleget kínál fel.

A családhoz mintegy két éve jutott el az örökség híre és azóta járnak el az ügyben. Természetesen meglehetősen felvillanyozó hatással volt reájuk a hír és azóta hol komoly beszélések, hol tréfás evődések alapja volt.

"Az Újság" szerkesztőségében megjelent Grünwald Lipót héber történetíró, aki hatalmas könyvet hozott magával, híres papok életírásától.

A könyvben külön fejezett van a Horowitzok életének történetéről.

A híres Horowitz-család geneológiáját Blau Lejos dr. a rabbiszeminárium igazgatója írta meg. Ebből kiderül, hogy Horowitz Hersch színérváraljai rabbinak nyolc gyermeke volt. A legidősebb, egyben a leg-híresebb is Horowitz Márkus, a szilágyosomyói rabbi volt. Grünwald Lipót az ő közvetlen leszármazottjainak, Horowitz Armin nagyszombeni főrabbinak a veje. A püspök negyedik fia volt Horowitz Herschnek.

Grünwald Lipót az általa hitelesnek jelzett adatok alapján a következőképpen állította össze a családfát:

Horowitz Hermann (Hersch) színérváraljai rabbi, (Még halt 1850.)

Márkus	Sámuel	Rafaél Bernát	József (Jachod)	Fanni	Berta
	Horowitz József dr., ügyvéd. Horowitz Samu dr.	Horowitz Miksa szabó.	Kálmán budapesti harisnyakereskedő		
	Horowitz Bernát Roth Samu (Putnok) Grünwald Lipót okleveles rabbi, történetíró.		Gáspár Ferenc dr. miniszteri tanácsos Gáspár József főorvos.		

A történetíró kijelentése szerint ők a legtehetősebb reménytel dolgoznak az örökség ügyében és úgy hiszik, hogy

két-három hónap múlva átvehetik a milliárdos vagyont.

A Horowitzoknak az örökség hírére való tömeges jelentkezése ellen azonban kifogása van.

- Kár az illetékteleseknek, - mondotta - akik amúgy sem tud-

ját kimutatni a rokonságukat, a tülekedésért. Az, hogy valakit Horowitznak hívnak, még nem jogaim. Ezek csak a jogosultak munkáját nehezítik meg és ezért kérni kell azokat, akiknek ugyanis hiábavaló az igyekezetük, hogy ne fáradozzanak. Lehet, hogy igaz van a fentemlített történetirónak. Az örökösök pár hónap múlva, de ha nem, akkor is legkésőbb néhány év alatt ujkori Krónusokká válnak. Erre pedig érdemes várni.

Rókat és más szörmét fest az Unio gőzmosógépgyár Kolozsvár

Oficiul Român de Comerț și Industrie nemzetközi szállítási vállalat Érmihályfalva-i fiókja

Elfogad és teljesít bármilyen kereskedelmi, szállítási, elvámolási és tranzitálási megbízást.

Iroda: a vasútállomás mögött.

FAVORIT csokoládé gyártmányai minden háztartásban nélkülözhetetlen!

Budapestre utazók figyelmébe! Belvárosi selyemvásár Budapest Ferenciek tere 4. Irányi-utca sarok. Állandóan dus raktár Párisi, Svájci és egyéb külföldi selyemárubban. E lapra hivatkozónak 5 száalék árengedmény

Cluj, Calea Victoriei 99.szám. Telefon 2-71. 1577

Merchavja-kolónia

— Az Uj Kelet Palesztinába kiküldött munkatársától —

Merchavja, szeptember 10.

Két sor cyprus között magyunk, sehol láttam még ilyen nyilegvenes, keskeny, hosszukás, gyönyörű látlatu allót,

— ugye, senkise mondará, — szól Barsi, — hogy itt még néhány évvel eselőt iszonyu harok voltak —

— ... ne mond! — ijedek fel, — az ausztráliai lovasok ütökték meg ezek alatt a cyprusok alatt a németekkel —

— mikor? — ... a háboruban, amikor Allenby tábornok átjött hadseregével Egyiptomból —

— ... Jeruzsálmot akkor már elfoglalta —

— régen! ... már itt áradt előre, Gallilában ... és a németek és a törökök —

— ... hogy menekülhettek! ... — ... nem, hanem megálltak ebben a keskeny, hosszú sávos és mig szorítottak őket folyton hátrafelé,ők a Deutschland, Deutschland über alles! —

Szegény héber lányok és fiúk, ezek mögött a cyprusok mögött talán még jobban összebugyáltak akkor, mint egyébkor. Mert ők abban az időben már maguk alá teremtették az egyszerű és becsületes élet egyetlen lehetséges síkját, sőtét burkóhelyekről kellett előgondolkoznok, hogy a kapitalista és imperialista raffinériákkal szemben hogyan viselkedjenek. Az angolok mellett még nem harcolhattak, mert hátba benameradoak a németek, a Baifour deklaráció akkor még nem hangzott el és ők csak az ő kollektív munkájukkal voltak tisztában... Asóta az egész világban általános lett az új, egyszerű emberek szajttátása a régiek görög és felismerhetetlen vonalású rángatózásaira.)

— Vigyázz! — figyelmeztet hirtelen Barsi —

— én lekopom szememet az ég kék szalagjáról a cyprusok koronái közül, — ... jó, hogy szóltál... — és lépek vissza egy magas drótszövényről, mert már hiérünk az allé végéhez és balra kellett kanyarodnunk, — ... mi ez? — tör ki belőlem a csodálkozás — a szövetkezeti drótszövényrel van elválasztva a magángazdaságtól...?

— ... mint látod... — feleli természetesen hangon Barsi — és én már előre tudtam, hogy ez a két, szembennálló település: két egészen más élet!

Szép, szabályos házak tűnnek fel, kerítéssel és lezárt kapuval, mindegyik olyan mint egy villa, az állásukban valahogy bannaviselek az ő egymástól való különvalóságukat, más más rubrikába való felekkönyveltségüket, két sorban vonulnak egymelkédő dombon és a két sor között széles és szép út van, de nem tervezett, kicsinált, kiövezett, hanem magától kialakult: együttvéve házakat, kerteket, utat emelkedést valahogy olyan az egész, mint egy dombhat óraas képeken: vasárnapi nap, világos szinok, letérített sárga sűrű, azon emberek tűnnek, eznek uszoát és bészégetnek.

— Kihá megyünk be? — kérdezem Barsit.

— ... Most már senkihez... — feleli és hirtelen megbiccent előre a fejét, — jónapot... — köszöök én is, kicsi, vállas ember jött velünk szembe,

— ... guten Tag... — csimabósn és barna parafakalappal a fején,

— ... megengedi doktor ur — szól Barsi és rámmutat — barátom —

— ... ich bin kein doktor mehr... — áérem... — ... Ben Ami vagyok... — ... külföldi újságíró, — ... és ő német alapossággal: — Blumenfeld.

Megindultunk hármashban visszafelé, de nem szembe, a kvucának, hanem kitérünk egészen balra, mindjobban ereszkedünk.

— ... Sie entschuldigen, aber ich muss hinaus auf mein Feld... — megyünk ki az ő földjére, auf mein Feld, az övére, — bitte — mondom — wir begleiten Sie,

szóltam hosszu ideig nem szólunk, Blumenfeld néz le a földre, valami egészen különös összeszorított nézőssel, egyszer feltekint és akkor előrenéz az ő parcellájára,

— az én nagybátyámmal, Munkácson, mentem egyszer a lakasáról a hordógyárába, a hordógyárából a szőlőjébe, az ő tekintetében is ugyanezt az egy-

nes vonalai láttam, amely az ő magántulajdonait a szemén, a mozdulataira, a gondolatain keresztül öszeköti,

Blumenfeld ur is ezen az egyetlen vonalon mozgott,

ő ugyan szabad mezőben ment, de olyan tartással, hogy a teste azt mondotta: én most az én hátsamtól jöttem ki és megyek ki az én földemre, tehát az ő érzései, gondolatai és az akaratereje egy csomó különálló tárgy között volt felaprósva,

— ... für uns ist es schwerer, — szólt kérdező-ködőre — jeder einzelne von uns hat besondere ausgaben auf Werkzeuge, Maschinen, Wächter, — ezért!

— ... nicht so, wie diese da, von der Cooperative, welche alles zusammen haben: eine Dreschmaschine, einen Motorpflug und die Wächter, die Schomrim sind von ihren Reihen, — ezért!

— ... wir müssen alles extra bezahlen, dann wir sind Privateigentümer und einer leih nicht dem anderen, — ezért!

— ... darum ist einer von uns in besserer Lage, der andere in schlechter... es gibt Konkurrenz zwischen uns... — és ez nem volt elég, még következt a családi egyenetlenségek:

— ... auch haben wir viele Spesen auf unsere Kinder... die sind ja, die mein, in Deutschland geboren... ich muss ja sie demgemäß unterrichten... hab Klavier gekauft letztes Jahr,

mert az egyik birtokosnak a gyermeke nem veheti igénybe a másik birtokos gyermekeinek a zongoráját és amelyik gyermeknek nincs zongorája, megáll a gazdagabb szomszédoknálny fehér szobájának az ablaka alatt és felsóhajt:

— ... zongora!... — és fáj a kis gyermekszíve amiért annak van és neki nincs.

— ... Ja, ja... es ist schwer... — mondja Blumenfeld —

de velünk egy irányban, a szövetekezeti társalgóteremben, a fehér ruhás könyvtárszobák most szabadon zongoráznak a mosogatótól a vécórákésztésig,

— ... und nicht nur das, auch können wir unser Feld nicht so gut bearbeiten, wie die von der Kvuca, denn diese, zusammen, haben ein gros-

ses Kapital, wir aber, allein, haben nur ein geringes... ausserdem muss ich, zum Beispiel, zu meinem 700 dunam, Arbeiter aufnehmen, dieselbe bezahlen, wogegen für die Leute der Cooperative kostet die Arbeit nichts, weil sie selbst arbeiten und weil sie kein grösseres Feld haben, als was sie bearbeiten können... — És hogyan állanak a héber nyelvvel? — kérdezem.

— Wir sind sehr vergriffen mit unseren Geschäften... aber doch... es geht.

Állunk a tág mezőben, bekerített hosszukás parcellán, körül van sövényárkólva, mint gazdája egész gondolkodása, bekerítve, elhatárolva, megszüktitve, kijelölve állunk,

— én ajánlom magam Blumenfeld ur — és szívem már kezdett kitágnálni a tág szövetkezeti mezőkre, ahol a közösségben élő fiúk és lányok óriási traktorokon haladtak előre az éték előtt,

haladnak bele a távolságokba, méretlenül, korlátlanul, kijelölés nélkül, — Blumenfeld ur... salom!

ő meghajolt a hétszáz dunam alatt, a zongora alatt, a külön cséplőgép alatt, a külön szómer alatt, és elszavanyodva mondta: — sha-lo-m....

és a Barsi tág lendülettel neki-szágu dűnk a fiatalok közös földjének, Blumenfeld ur vigyáva megfordult és a földje, háta, hirtelen közt az egyenes vonalon, de egy talpalatnyival nem lépte félre, indult fel a külön, kisszajtitott dombra.

Ben Ami

roszláv király jelentik, hogy len, aki jelen, merényletet részleteket re szorul.

aburgi városi gaból jelentik: képviselőtestület most zajlott tanácskozó-konferenciáknak, négyen különböző szociálszárman a kezeire oltadosok kép-

rettünk a kö-A Brassó-összesség" című állítják róla pinert le-rodán János, asok csoportom. Sem az és nem felel ik Béla és k most érte- on. Chendi kapitány.

Uj Kelet W. ur azt Gallius ur tam és fa- zett F. W. jelen volt kijelentette, mely szerint ok és mint moskodom, a mondott, em nem is is mond- megjelent jd a bírő- W. urnak.

— Kész- ilatkozatot evonatközö megtörtént e senkivel közöni ál-

aphatók: micoara (Lajos-u.) 1365 taljuk.

1316 jalla-u.)

egnyilt! ste a

abb sző- Kötés 4176-1

DEZSO BOARA

va

1447

11. 230 are

16.

16.

16.

16.

16.

16.

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Ben Ami

Győződjön meg
mielőtt ruházati szükségleteit beszerezné

Heller, Weisz és Molnár 1334

női divatruhának általánosan ismert olesó áraitól!

Cluj, Wesselényi-utca 6. sz.

Naggsörödi éjszakák

Ira Ujvári Péter (1)

Beer Bernátot éjjeli bakternak választotta meg a zsidó hitközség. Ezt a hivatali direkté neki kresálta, mert a közönségi bakterről kiderült, hogy politikai. A politikaiása abból állt, hogy a félrezen hosszukat al- polt, az alvógen csak kurtákat. Az alvógen a zsidók laktak.

Bernát boldog volt. Tetszett neki, hogy most már ő is valaki. Egy potentát.

— Képzeld el — dicsekedett az asszonyoknak — minden fiókulus most az én zsebemben van. Nincs a zse- bemben, de annyi, mintha ott volna.

Hétfőn este kellett elfoglalnia a hivatali. Reggelről estéig csak gyűs- mélélt. Hozta a hivatali insziguom- kat: káncsát, lámpást, báránybőr- süveget, hosszú gubát. Ezt Dror- esáktól vásárolta. Mikor mind együtt volt, magára rántotta a gubát, fejébe nyomta a süveget, a káncsát jó ke- ményen marokra fogta és úgy állt a felesége elé. Nézte meg. Most csak megnézhesi. Az asszony megcsodálta. Hogyne. Ilyen félelemgerjesztő zsidót még nem látott.

— Az asszony elgondolkodott. — Bernát — szólt aztán csön- desén — a te helyedbe óvatosabb volnék. A káncsát itthon hagyánáz.

Bernát elnevette magát.

— Te tán azt hiszed, hogy félek? — Sró sincs róla. Én még nappal se félek.

De azért, mikor esteledni kezdett, előszedte az imádságos könyvét és imádkozott. Ami csak a szeme elé kívánczozott, mindent elmozdított,

még a tengerparjárók imádságát is. Mert mit lehet tudni. Vihar lehet az éjszaka, vagy más veszedelem. Okos ember minderre gondol.

Féltelenkor meggyújtotta a kánc- sát és megindult. A káncsáról visz- szaszólt:

— Báránytám, egy áldás nem árthat Nem mintha félnék, de ami biztos, az biztos.

Régi elmondott egy imádságot. Félelmetes nagy csönd volt a kis városban. Hangosan nyikorogtak Bernát lába alatt a fagyos görön- gyök és ha spellóra lépett, még rosezabb volt. Minden lépése dön- gölt és dobogott. Bernát megijedt. Nem jó ez a nagy hangosság. Mit kell tudni a tolvajoknak, hogy ő merre van. A kocsióra tört, a szár- ban kisebb zajjal járhat.

Az utca üres volt, csöndes és mozdulatlan. Bernát így szerette az éjszakát, mert így a legbiztosabb. Kezdett már bátrabban mozogni és nyugodtan elgondolkodott. Igarán szép állás ez a bakterség és épen neki való. Egyszer aztán a csönd megkorgult. Fújt és szuszogott és topogott, de még csak messziről. Bernát megijedt.

— Valami tolvaj jön — rebegte és előresszegette a káncsát, de nem nagy erővel, mert az inai moz- gerszakadtak.

A sompolygó lépések közelebb jöttek. Bernát reszkeiet. Hiszen ez már félig se tréfa. Mit csináljon, ha az a tolvaj idejön? Leszolja? De ha nem hagyja magát? És ha hagyja magát, akkor mit csináljon?

Lehunyt a szemét és lihegett. És várt. És vacogott a félelemtől.

Es elrebegette a Lecho dojtát, mert máz imádság nem jutott az eszébe.

Valaki meglökte. Bernát a lánd- zsára támaszkodott, hogy le ne roskad- jon. Az ijedség felrántotta a szeme pillát és belehunyerogott a sötétségbe. Két izzó szemet látott, aztán sokáig semmi egyebet. A szédülése jó so- káig tartott. Mikor magához tért, látta, hogy a haramia nem haramia, hanem egy loxpos nagy kutya, aki nem is esik a bakter illetékessége alá.

Az állat előbb lörüszagolta, aztán nyájasan a gubához dörgölközött.

— Nini — mondja Bernát és már mosolyog — ez a haramia ugy néz ki, mintha kutya volna. Éa ugy éljek kutya.

A kutya vakantott, de csak ap- rókat. Látszott rajta, hogy barátko- zik. Bernát bizonyos mértékig sértő- nek találta ezt a bizalmaskodást. Ennek az állatnak tudnia kellene, hogy ő már nem a régi Beer Bernát. Nem rossz szerzet, de neveletlen. Szemégre vette, hogy ugyan kié lehet? Egyszer csak ráismer. A kasz- nár kutya ez.

Megint megborzolta az ijedség. Ez mara meg nem régen, még éri is a sügást a jobb lábában. Kitélik ettől, hogy megint beléje mar. Az első gondolata az volt, hogy előva- kodik föle, a második az, hogy ma- radhat, mert a kutya szemlátomást tisztességesebb erkölcsökre adta ma- gát. És mikor végül megállapította, hogy nem kell félnie, megdacosodott. Nem, ő nem hátrál. Ő egyáltalán nem fél ilyen koszos kutyától. Sőt most majd leszámol vele. Büszkén kibuzta magát és forgatta a káncsát, mint a szétapácát. Aztán lehajolt,

hogy a szeme közzé nézhessen. Miért ne, mikor egészen bizonyos, hogy most a kutya fél.

— Hát te vagy? — szólt hozzá maró gunnyal, de tekintélyesen. Hát most nem marsz meg? Nem marsz, ugye? Most nem marsz, te ordi- náré disznó, mert félsz tőlem. Mert látod, hogy hivatalos ember vagyok. Közönséges gyáva kutya vagy, azt mondom. Főlepkelhetedlek, büdös. Ha tolvaj volnál, mórásra tanítaná- lak. De ilyen gyáva kutyával még széha sem állot.

— És ezzel büszkén megfordult. — Szép hivatal ez a bakterség, — gondolta, mikor továbbköcögött — még a kutya is respektálja.

A kutya utána kullogott. A kuty- a ezáltal igazán őszinte volt, nyá- jas vonalozom vitte Bernát után. Bernát ellenben alakoskodott. Kevély- nek és bátornak mutatta magát, de a szive mélyén félelmeik és gyau- kodások reszkettek. Ez a bestia már megint a vastag husát szagolgatja. Mikor aztán látta, hogy igazán bé- kesesnek a kutya szándékai, meg- nyugodott és már örült is, hogy az melléje szegődött. Hiába no, jobb kettesbakterkodni, mint egyedül. Keményen dobogó lépésekkel ment ezután a kocsióra, hadd tudja, akik még virrasztanak, hogy az új bakter vigyaz most a községre. Mert itt-ott virrasztottak még és némelyi ablak- ból gyöngye világozás szűrődött ki a sötétségbe.

— Azok ott, látod — szólt hátra a kutyának — tanulnak. Azok min- dig tanulnak.

(Folytatjuk.)

SPORT

Az aradi zsidó olimpiád napi vasárnapi programja

Az Uj Kelet tudósítójától

Az erdélyi és bánati sportterületekben ma, szeptember 10-én eldöntésre kerülő versenyek és mérkőzések közül a legnagyobb érdeklődés az aradi zsidó olimpiád iránt nyilvánul meg. A kolozsvári Haggibbor, az aradi Hakosh, a nagyváradi Makkeba és a temesvári Kadima futballcsapatainak mérkőzésén kívül nagyban emelni fogja az aradi sportnépszerűségét a budapesti VAC tornacsapatának szereplése is. A budapesti zsidó tornacsapat Stotter Aladár, a Haggibbor elnökeinek a meghívására jött Aradra és szereplése nagyban hozzá fog járulni a cionista kongresszus sportműsora értékeknek az emeléséhez.

Kolozsvárt az Universitas és a KKASE, valamint a KKASE I. B. és a KMTE I. B. csapatai tartanak barátságos mérkőzést.

Marosvásárhelyt az MTK a kolozsvári CFR csapatát látja vendégül. A barátságos mérkőzést Kocz Rudolf kolozsvári szövetségi bíró vezeti.

Nagyváradon az első osztályban is kezdődött a bajnoki szezon. A NAC és az Egyetértés csapatainak bajnoki mérkőzése igen érdekes küzdelem után NAC győelmét igéri.

Labdarúgás

Budapesti bajnoki eredmények. Budapestról jelentik: Szeptember 8-án folytatódott a magyar bajnokság őszi fordulójának mérkőzései, amelyek a következő eredményekkel végezték:

MTK-BTC 3:1 (2:0). Egyenrangú ellenfelek küzdelme. Az MTK csatárai azonban kibaszulták a kedves helyezeteket és győztek. A mérkőzés egyébként durva volt.

FTC-KAC 1:0 (0:0). A ferencvárosiak csak elkeseredett küzdelem után tudtak győzni.

III. ker. TVE-MAC 1:0 (0:0). A MAC csatárai teljesen felmondta a szolgáltatást. A két sárgák csapatát a nagy gólszámú vereségtől csak akitűnően védő Fehér kapus mentette meg.

Atlétika

Az AAC országos atlétikai versenyére Aradról jelentik: Szeptember 8-án rendezte meg az Aradi Atlétikai Club országos atlétikai versenyt, amelynek eredményei a következők: 1. 100 m. síkfutás: 1. Péter (KAC) 11.6 mp. 2. Steinfeld (Hakoah). Mellszéléséggel nyerve. 2. 200 m. síkfutás: 1. Steinfeld (Hakoah) 24 mp. 2. Zimmermann (TAC). 3. Schiller (AAC). 3. 400 m. síkfutás, junior: 1. Kormos (KAC) 57.6 mp. 2. Korom (VSC). 3. Kozovics (TAC). 4. 1500 m. síkfutás: 1. Schwelengraber (AAC) 4 p. 30 mp., 2. Márton (VSC). 3. Tatár (AAC). 5. Magyargrás: 1. Pál (AAC) 171 cm., 2. Péter (KAC) 171 cm. 6. Magyargrás csapatverseny: 1. AAC (Pál, Schiller, Török. Hadi és Hehs) 158 cm. átlag. 2. ATE. 7. Rudnigrás: 1. Vajna (KAC) 3.04 m., 2. Genosy (AAC) 2.84, 3. Barabás (VSC) 2.84. 8. Diszkoszvetés, handikap: 1. Hehs (AAC) 43.25 m. 9.05 m. előnyvel, 2. Bejin (U). 3. David (KAC) scratch 40.40 m. 9. Gerelyvetés: 1. Barabás (VSC). 2. Palinkás (Petrossényi SC). 3. Schiller (AAC). 10. 200 m. gátfutás: 1. Barabás (VSC). 2. Hadi (AAC). 3. Hehs (AAC). 11. 30 km. távgyaloglás: 1. Höhn (AMTE). 2. Morocz (AMTE). 12. 100-200-300-400 m. staféta: 1. Kolozsvári Atlétikai Club. 2. Aradi Atlétikai Club. 3. Petrossényi Sport Club.

A bécsi nemzetközi atlétikai verseny. Bécsből jelentik: A legjobb budapesti magyar atléták szeptember 7-én és 8-án a nagy nemzetközi atlétikai versenyen Bécsben startoltak és szép eredményeket értek el. Az első nap eredményei: 1000 m. síkfutás 1. Frieb (oszták) 2 p. 37 mp. 2. Benedek (MAC). Mellszéléséggel nyerve. Súly-

dobás: 1. Válay (MAC) 12 m. 83 cr. Somfay (MAC) harmadik lett. 100 yardos síkfutás: 1. Kurancsy (MTE) 10 mp., aki a nagy aranyérmét nyerte. Rudnigrás: 1. Haselsteiner (oszták) 3 m. 25 cm. 2. Hadházy (Dabracse) 3 m. 20 cm. 5000 m. síkfutás: 1. Bedarf (Frankfurt) 5 p. 30 mp. 2. Várady (MTK). A 100 meg 200 meg 300 meg 400 m. stafétában 1. MAC 2 p. 1.3 mp. Távolygrás: 1. Egger (Bács) 7 m. 10 cm. 2. Molnár (Sáskesfővár) 6 m. 72 cm. 4x100 m. staféta 1. az MTK csapat 3 p. 40.4 mp.

A BEAC pályaváto atlétikai verseny. Budapestról jelentik: A BEAC szeptember 8-án pályaváto ünnepe keretében nemzetközi atlétikai viadalt rendezett, amelyen megjelentek József főherceg, a kultus és a honvédelmi minisztérium képviselője, az egyetem és a sportklub elnökei és reprezentánsai. A verseny, amelynek nemzetközi jellegét a német közséptávfutó szereplése adott, közepes eredmények-

kel végződött. Részletes eredmények: Magasugrás helyből, előnyverseny 1. Regius (BTC) 12 cm. előny 150 cm. 100 m. síkfutás, előnyverseny, 4 előfutam után a döntőben első Winter (KAOE) 4 m. előny, 11 mp. 2. Saloviz (MAFC) Salydobás ötös csapatverseny: 1. a BEAC csapata 11 m. 40 cm. Átlageredményvel. 800 m. síkfutás: 1. Wellewreiter (Németország) 2. p. 3.6 mp. 2. Fonyó (MTE) 2. p. 6 mp. Távolygrás: A Kovács György örökös vándordíjért 1. Haluska (BEAC) 672 cm. 2. Gogus (KAOE) 622 cm. 300 m. síkfutás: 1. Pácos (MTK) 39.2 mp. Gerelyvetés: 1. Csejthey (BEAC) 55 m. 70 cm. 5000 m. síkfutás, előnyverseny 1. Steiner (MTE) 120 m. előny, 15 p. 54.2 mp. Hármasmugrás a Sebők Sándor örökös vándordíjért 1. Haluska (BEAC) 13 m. 03 cm. 1500 m. síkfutás 1. Koszta (MTK) 4 p. 21.6 mp. Salydobás: 1. Csejthey (BEAC) 13 m. 06 cm. 4x100 m. főkisai staféta: első BEAC staféta 47.6 mp. idővel.

KÖZGAZDASÁG

Belföld

(x) Uj vonattájak és menetdíjak a nemzetközi vonatokon. Bukarestből jelentik, hogy szeptember hetedikéől kezdve a Simploa-vasut menetdíja a következőképp változott meg: Bukarestből Lyonig első osztályú jegy 453.60 frank és 16.72 frank tíz kilós csomagért, Milanóig 373.40 és 15.44, Triestig 277.05 és 10.98, Turinig 391.60 és 16.21, Velencéig 319.70 és 13.48, Veronáig 345.80 és 14.11 frank. A többi (azaz Bukarest-Lusama, London, Montreaux és Páris) vonalon a régi menetdíjak maradtak érvényben. Ugyancsak megváltozott a 13. számú nemzetközi gyorsvonat menetdíja is, még pedig Bukarest-Budapest elsőosztályú jegy 145, másodosztályú jegy 83.50 francia frankba kerül, Bukaresttől Bécsig pedig az első osztályú menetjegy ára 193.50, a másodosztályú 107.20 francia frankba kerül. Megváltoztak az Orient exprez helókoosi díjai is: Bukaresttől Budapestig 81, Bécsig 105 francia frankba, a gyorsvonatokon Bukaresttől Budapestig 58.40 frankba, a Simploaon Bukaresttől Milanóig 185, Triestig 143, Párisig 273 francia frankba kerül a helókoosijegy.

(x) Előzetes vegyvizsgálat alá veszik az importárakat. Bukarestből jelentik: Mostanig, mint ismeretes, minden kereskedő, amikor külföldi árut kapott, nyilatkozatot kellett adnia annak minőségéről, amelynek valódiságáról az illetékes hivatalok vegyvizsgálat után szereztek meggyőződést. A jöhizemű importőrököt ilyen módon sokszor büntették meg a gyár hibájából. Hasonló hátrányok elkerülésére a vámvezérigazgatóság elrendelte, hogy minden árut, amelynek összetételét pontosan megállapítani nem lehet, először vegyvizsgálat alá veszik és csak ennek eredménye alapján kell majd a kereskedőnek a kötelező nyilatkozatot aláírni.

(x) Országos szállító-kongresszus Kolozsváron. A romániai szállítók szeptember 17-én országos kongresszust tartanak Kolozsváron. Ismertek azok a nehézségek, melyek a romániai szállítási viszonyokat lehetetlenné teszik és ezzel gazdasági életünk legfontosabb életszervét megbénítják. A szállítók a kolozsvári kongresszuson országos szövetséget alakítanak, melynek célja nemcsak a szállítók érdekeinek a megvédése, de a közlekedésügy általános fellendítése is. A kongresszus foglalkozni fog a hirhadt kamionvas-rendeletről is és azokkal a sérelmekkel, amelyek gusba kötik az ország kereskedelmének és iparának fellendülését.

(x) Miért nincs aprópénz? Bukarestből jelentik: Megfelelő személyzet hiánya miatt a pénzügyminisztérium képtelen forgalomba helyezni az aprópénzt, amely hosszabb idő óta hever a raktárában. A tisztviselőhiány oka az, hogy ennél a minisztériumnál adják a legkisebb fizetése-

ket, amiért a hivatalnokok egymás után lemondottak és magavállalatonál helyezkedtek el, ahol aránytalanul jobban fizetik őket.

(x) Erdélyi részvénytársaságok engedélyezése. Bukarestből jelentik, hogy szeptember tizedike után ül össze a kereskedelmi minisztériumban Mrazek főtitkár elnökelete alatt egy bizottság, amely új erdélyi részvénytársaságok alapításának és több vállalat tőkeemelésének engedélyezéséről fog tárgyalni.

(x) Beváltják a germán lelt. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztériumnak tudomására jutott, hogy a német megszállás idején kibocsátott ezer és százeles Banca Generala bankjegyek vannak sok ember birtokában. A miniszter elhatározta, hogy ezeknek a kérvényeit a német jóvátételi bizottság elé terjesztik, amely rövidesen Romániába érkezik.

Külföld

(x) Zürichi zárlat szept. 9-ről. Berlin 38.50, Amsterdam —, Newyork —, London —, Prága 17.50, Budapest 22, Varsó —, Bécs 0.75. bélyegzet —.

(x) Külföldi árupiac szeptember hatodikán. Marsaillesben a rizs métermérszája 83 frank, La Havreban a gyapotfonal 351, kávé 186.75 frank 50 kg-ért, Párisban a cukor 188 frank mázsánként, Newyorkban az ezüst ára 75.73 cent unciánként, Londonban a kauscsok kg-ért 7 penny, arany unciánként 92 shilling, réz 1016 kg-os tonnánként 63.18.9, ólom 23.10.3 cink 30.12.6 fontba kerül.

(x) Az új cementárak Németországban. Berlinből jelentik, hogy szeptember 1-től kezdődően magánosok részére a következő cementárakat állapították meg: Az Északnémet Cementszövetség körletében 53.559 márka, a Rajna-waszfali körletben 52.549 márka és a délnémet körletben 54.124 márka.

(x) Paritás alá esett a magyarországi arany. Budapestról jelentik: Az arany- és ezüstpiacok e héten az arany ára paritás alá esett, ami alkalmasint összefüggésben van a devizarendelettel is. A kereslet láthatólag visszaesett, azonkívül az arany kivitele is csökkent, miután ennek a lehetőségét a devizarendelet megnehezítette. Drágakövekben alig fordult elő fizet. Nincsen áru, mert legnagyobb részét már az utolsó években kivitték, úgy hogy Magyarországon már csak a silányabb minőségű áru maradt vissza, de ebből is nagyon kevés. Az arany- és ezüstpiacokon előfordult áruk a következők: 1 kg. szinarany 1.300.000 korona, 1 kg. 14 karátos arany 850.000 korona, 1 gramm platina 5000 korona, 1 kg. szinezüst 40.000 korona, 1 kg. közepes finom (III.) 35.000 korona, briliánsok 1a áru karátonként 250-300.000 korona, melé, közepes áru karátonként 45-50.000 korona.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Habima Erdélyi Zsidó Szinpad

Igazgató S. Stramer

Heti műsor

Vasárnap, 1922 szeptember 10-én A bérlet 1. szám: Gid Liebe und Sobande.

Hétfő, 1922 szeptember 11-én premier-bérlet 2. szám és

Kedden, 1922 szeptember 12-én A bérlet 2. szám: Casakolo Kol Bojnik.

Szerdán, 1922 szeptember 13-án premier-bérlet 3. szám és

Csütörtökön, 1922 szeptember 14-én A bérlet 3. szám: Das Bilbil (Die Stiefmutter).

Állandó és 10 szelvényes bérletek válthatók a napi pénztárnál.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Vasárnap d. u. 3 órakor: Tatárjárás. (Uj szereposztással. Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap este 8 órakor: Hamburgi menyasszony. (Operett-ujdonság 3-edeszer. Rendes helyárakkal. Bérletszünetben.)

Hétfő: Tüzek. (Ujdonság 4-edeszer. Rendes helyárakkal. Napi bérlet 4. szám A.)

Kedd: A Mái (Ujdonság először). Utáns: Pánzláros. (Premier-helyárakkal. Premier bérlet 3. sz. Előadás kezdésén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)

Szerda: A szerelem vására. (Rendes helyárakkal. Napibérlet 5. sz. B.)

Csütörtök: A hollandi menyecske. (Operett-ujdonság először. Premier-helyárakkal. Premier bérlet 4. sz.)

Péntek: A hollandi menyecske. (Operett-ujdonság másodoszor. Rendes helyárakkal. Napibérlet 6. szám C.)

Szombat d. u. 3 és 5 órakor: Vén bakancsos és fia a hunzár. (Mozielőadás igen olcsó helyárakkal. Főszereplők: Szentgyörgyi István, Poor Lili, P. pp. Katioka, Réthelyi Ödön.)

Szombat este fél 8 órakor: A hollandi menyecske. (Operett-ujdonság harmadoszor. Rendes helyárakkal. Napi bérlet 7. sz. A.)

Vasárnap d. u. 3 órakor: Vasgyáros. (Méréskel helyárakkal.)

Vasárnap este: A hollandi menyecske. (Operett-ujdonság negyedeszer. Általános bérletszünetben. Premier helyárakkal.)

Hétfő: A hollandi menyecske. (Operett-ujdonság ötödször. Rendes helyárakkal. Napi bérlet 8. sz. B.)

Kedd: Ernani. (Opera repiz. Premier-bérlet 5. sz. Premier helyárakkal. Előadás kezdésén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)

A másorra tűzött előadások jegyei előbe megválthatók a színház pénztárnál.

Mari és A pénztárca. Irodalmi szenzációt ígér a magyar színház jövő heti műsora. Be fogják ugyan mutatni a Mái-t, Heyermasznak ezt a klasszikusan tökéletes, mélyhatású képfalvonalos színjátékát, utána pedig Octave Mirbeau éles szarját, A pénztarcat fogják eljátszani színészeink.

Hollandi menyecske. Lízas szorgalommal készül a színház énekes személyzete a jövő heti operett-ujdonságra, Kálna Imre Hollandi menyecske-jére. A kora reggeli óráktól késő délutánig szakadálással folynak a szinpad próbák Iseó Miklós rendezése és Stephaides József dirigálása mellett ebből a világsikeri aratott nagyszíri operettből. A főszerepeket Kolbay, Somogyi Emmi, Tompa Béla, Berký József, Bányász István, Nagy Gyula és Leóvey fogják játszani. A Hollandi menyecske premierjére a jövő hét csütörtöki estéjén lesz.

Névtelen asszony — Márkus Emiliával Ma délután két moziloadás lesz a magyar színházban. Az első 3 órakor, a második 5 órakor kezdődik. A Névtelen asszony c. izgalmas drámai ujdonságot fogják vetíteni, a főszerepben Márkus Emiliával. A legolcsóbb hely 2 lei, a legdrágább 7 lei.

Kék mazur és Hamburgi menyasszony. Szombaton este Lehar nagy sikert aratott Kék mazur ja kerül színr

15 ödször, vel, Tompa főszerepek letszünetbe hangulatos menyasszo

M

Apolió az Ufa-gy A mozikir Wehlen. C arra akarj hogy bará azonban n kedres n házasságá egy elutas fedt a titi venci háza büntől se zassági ir szível, me nie éveké kor egy s res moziat volt férjé mert megz sak kibék véért fele szenvedés szerü det Súlyosze

Egyet

hétfőn a j játéke: A pekben a a kütűnő is tulharo cágás, me ben a né zik, oly le tekkel so kai millió vadászata, szony aka a szándék Egészen lesznek, fogják ne Kedden és tikus ame

Uránia

főn két e keretében. Harry Hig a főszerep zarina film Higgs, a l alatt kinyo birhadt V év óta ret Asonkivül filmburles városnánk megtető h vásárolni raves: trü tolvaj álde tőstátják l land után a világ le lék. Kedd tőkön és jező rész.

Felolósze

Kiadó: KAD

Szerke

Utazó leg

Far

Clej, Str

H

Str, Re

A deut motorg NER szijgya

S

15 ödsőr, Kolbayval, Somogyi Emmi-
val, Tompa Bélával, Barky Józseffel a
főszerepekben. Vasárnap este pedig bér-
letszámban adják elő Kulinyi és Vincze
hangulatos operettjét, a Hamburgi
menyasszonyt.

MOZGÓK MŰSORA

Apollo-mozgóban: vasárnap, hétfőn
az Ufa-gyárak látványos filmszámúve:
A muzikálynő. Főszerepben: Emmy
Wehlen. Courtenay őrnagy mindenesáron
arra akarja kényszeríteni a fiát, Eariét,
hogy barátja leányát vegye nőül. Eari
azonban már nem szabad. Anniét, egy
kedves gyárilányt vett feleségül, de
házasságát elítélte atyja előtt. Anni
egy elutasított udvarlója azonban fel-
feddi a titkot az atya előtt, ki hogy ked-
venc házassági törvényt megvalósítsa, még
büntől sem riad vissza. Ellopatja a há-
zassági iratokat. Earle most már nehéz
szívvel, megköti a második frigyét. An-
ni öreken a nagy nyomortól él, mi-
kor egy szerencsés véletlen folytán hi-
res mozisínész lesz. Ekkor találkozik
volt férjével, ki elhagyott a felesége,
mert megunta hidegségét. A házastár-
sak kibékülnek Anni kis leánya ked-
véért feleli Earle hűtlenségét és a sok
szenvedést. Kedden és szerdán nagy-
eserű detektív történet. A 131-es azia.
Sólyomsem detektív leghíresebb esete.

Egyetem-mozgóban: vasárnap és
hétfőn a Dorian fi művellet pompás vig-
játéka: Az osztrigás hercegnő. Főszere-
pekben a pajkosan játékos Ossi Osvoldo,
a kintő Harry Liedtka. A hiszró zenét
is tulharsogja a szünni nem akaró ka-
cság, mely e komédia előadása kö-
ben a nézőtérben mind erősebben hang-
zik, oly lehetetlenül mulatságos helyze-
tekkel szolgál az elkényesztett ameri-
kai milliárdos kisasszony európai férj-
vidékszáta, ki mi dandó főrangú ass-
zony akar lenni. Sok kaland után ez
a szándéka sikerül is más Ossiak.
Egészen biztosan tudjuk, hogy sokan
lesznek, akik mind a két napon végig
fopják nevetni ezt a pompás bohócságot.
Kedden és szerdán csodaszép, roman-
tikus amerikai filmszámú: A vadrósa.

Uránia-mozgóban: Vasárnap, hét-
főn két elsőrangú filmszám egy műsor
keretében. Két élet árán, a népszerű
Harry Higgs detektív sorozat gyöngye,
a főszerepben Hars Mierendorf, a Ce-
zarina filmkolosszus világhírű főhőse,
Higgs, a híres mesterségtör, négy nap
alatt kinyomozza és rendőrkézre adja a
bírhedi Vörösszemű bandát, mely egy
ér óta rettegetésben tartotta a környéket.
Azonkívül Charlie Chaplin, az amerikai
filmvilág király, legelső szereplőse
városunkban. Vihar a barátságban. Falre-
metelő történet. Chaplin, ki mint vevő
vásárolni megy egy nagy árúháza,
ravast trükkökkel elcsodítva, egy merész
tolvaj áldozata lesz, aki helyét őt ter-
tőztatják le, míg sok tragikomikus ka-
land után végre megszabadul. Keddtől
a világ legstebb filmje, A hindu síremlék.
Kedd, szerda az első rész, csütör-
tőken és pénteken a második és befe-
jező rész.

Felolós szerkesztő DR. MARTON
Működ: KADIMA nyomda és kiadóvállalat K.Y.
Szerkesztőségi telefonszám 977

Utazó bőrönd és táská
legjobb minőségben kapható
Farmati bőröndösnél
Cluj, Str. Memorandului (Unió-u.) 16.

MŰSZAKI CIKKEK ÉS
GAZDASÁGI GÉPEK
NAGYRAKTÁRA

HANN és TÁRSA

Gép- és Műszaki Keresk. Rt.
Cluj-Kolozsvár
Str. Regina Maria (Deák F.-u.) 11

A deutzeni LANGEN és WOLF
motorgyár és a budapesti WOLF-
NER GYULA és TÁRSA gép-
szíjgyár képviselője és lerakata.

Sürgöncim: Hanncomp.
Telefon: 2-36

PALATÁBLÁT Feltűnően olcsó engross árak!
Kérjen árajánlatot
és mindenféle rövidlátat csak a „PROGRESS”
import-cégnél **ORADEA-MARE** vásároljon

SCHÖNBERGER, SPITZ & Co
kötött, szövött, rövid és norinbergi árak nagykereskedése
Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

Kepes Elek orvosi kötszerész
Oradea-Mare, Sas-passage
Ajánlja saját készítményű sérvkötőit, haskötőit stb.
Női és férfi övszerek nagyraktára

**MODERN ÜVEGCISISZOLDA
ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR**
PÉCHY és TÁRSA
Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna
(Kapucinus-u.) 20. 0000000000000000 1381

készíti a legszebb tükröket
és butorüvegeket minden
méretben és mennyiségben
Ujrafoncsorozás!
Kérjen árajánlatot!

Külföldi likör és pezsgő Lucullus-nál Oradea-Mare,
különlégességek kaphatók **Bémer-tér** 1392

Uj kalapot ócska kalapból
készít minden legujabb formában
a legolcsóbb és legszebb kivitelben 1416
Friedmann Mór Malom-utca 20 sz. alatti
női és férfi kalapgyára

Értesítés!

Nagyobb mennyiségű
Eszrig ירתימם érkezik
nagybani eladásra:

Hönig József-hez
Nagyvárad,
Szacsvai-utca 8. szám. 4636

MEGNYILT
Goldstein M.
1409 **szücsmühegye**
Cluj, str. Gen. Poitas
(Dezsma-utca) 14. sz.
Legutánabban elvállal minden e
szakmába vágó javítást és kabátbélést

Exportját és importját
Románia, Magyarország,
Ausztria és Németország
között határidővel és legolcsóbb
fix díjtételek mellett csak

Deutsch Testvérek

nemzetközi szállítási vál-
lalata tudja lebonyolítani
Központ: Cluj, Piata Unirei 26.

HÁZAK: Wien, I. Rottenturmstrasse 27.
Budapest, VII. Rákóczi-ut 6, VII. Do-
hány-utca 3. Oradea-Mare, Rimanóczy-
ut 12. Brasov, Kapu-utca 61. Arad,
Simonyi-utca 13. Orsova, Dunapart,
Szołnok, Madách-u. 1. **Expóziurák:**
Bruck, Hegyeshalom, Moson, Bihar-
keresztes, Békéscsaba, Curtici, Kőtegyán
Biharpuspöki. 1276

Fuvarrel felülvizsgálati iroda
Speciális dunai forgalom!

Kássa Albert
Gép- és elektro-
technikai 1288
műszaki vállalata
Cluj, C. Victoriei 99.

Zeneművek, Iskolaszerek, külföldi bélyegek

Ön még
nem tagja a
**SALAMON
NYOMDA**
kötesőn-
könyv-
tárának
4500m²

Könyv- és
papírkereskedés
Nyomdával! Olcsó árak!
Szombat és ünne-
pnap zárva!

Idetelnes helyiség Str. Surda (Kis-utca) 22.

RADOS & Co
Cluj, Calea Regele Ferdinand 21.
FESTÉKNAGYKERESKEDÉS

MARX- LARKOK

ZOMÁNCFESTÉKEK
és nürnbergi eese-
tek nagyraktára

**Befőttes Uj hitelesített palac-
Uhorok és poharak,
Tábla G függő és fali**

Lámpák

raktárról azonnal megrendelhetők
Ausländer Lajos 1353
Cluj—Kolozsvár, Piata M. Viteazul
(v. Széchenyi-tér) 39 Telef. 9—54.
En-gros! En-detail!

GANZ villamosági
résztvételársaság
üzemeltetése:

Piata M. Viteazul
Széchenyi-tér 41.
sz. (Széki-palota.)

Elvállal elektromos világítási- és erőát-
viteli berendezéseket. Izzólámpák, iv-
lámpa szénpálcák, szerelést anyagok és
kisebb motorok állandóan raktáron. —
Költségvetéseket és felvilágosításokat
díjtalanul nyújt. Telefon 403. 1390

Hitelesített ürmértékek
nagybani gyártása
R. M. S. (trafik) táblák kaphatók.
Grünwald Jakab 1296
bádógarugyára
Cluj, P. Mihail Vict. (Széchenyi-tér) 13.

Nagyobb mennyiségben érkezett:

Anilin (Meister Lucius-féle), vegyi
termékek és földfestékek. **Ultra-
marin** vegytisztító, külföldi **lakkok**
és **zománkok**. **Diana sóbor-
szesz**, enyv, ecetsav, valódi ter-
pentin, **Schellack** T. N. Oranje

kefeárak KALMÁR

áruforgalmi rt. fűszer, festék és gyarmatárú
nagykereskedésében, CLUJ (Kolozsvár). Fő-
üzlet: Strada Regina Maria (Deák Ferenc-u.)
42. Telefon: 425. Fióküzlet: Strada Rugului
(Csertörő-utca) 56. Telefon: 5—44. 1354

Meteor

palagvár rt. Fugyivásárhely
(Biharmegye) ajánlja kintő
minőségű 3457-1

asbestpaláját

Telefon
749.

OLOSKAIRTÁS!

GARANCIA MELLETT!

LEGUJABB
SZOBAFESTÉS
CÍMFESTÉST ÉS MÁZOLÁST VÁLLAL

GRATZ

CLUJ,
STR.
SAGUNA
16:

